

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

รูปแบบของธุรกิจ

ความหมายและประเภทของธุรกิจ

ธุรกิจ (Business) หมายถึง การทำกิจกรรมของกลุ่มบุคคล หรือบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่าย การผลิต และการบริการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้รับผลตอบแทน หรือผลกำไรจากการดำเนินกิจกรรมนั้นอย่างเป็นระบบ มีระเบียบตามเกณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือผู้บริโภค

ประเภทของธุรกิจ

การเลือกประกอบธุรกิจแต่ละประเภะนั้นขึ้นอยู่กับทักษะของผู้ประกอบการที่สามารถจะขับเคลื่อนธุรกิจ (Unique Skill Driven Product) ไปได้ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ธุรกิจการผลิต (Manufacturing) หมายถึง การแปรสภาพปัจจัยการผลิตโดยอาศัยกระบวนการผลิตในการแปลงสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าหรือบริการตามความต้องการของผู้บริโภคปัจจัยในการผลิตได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ

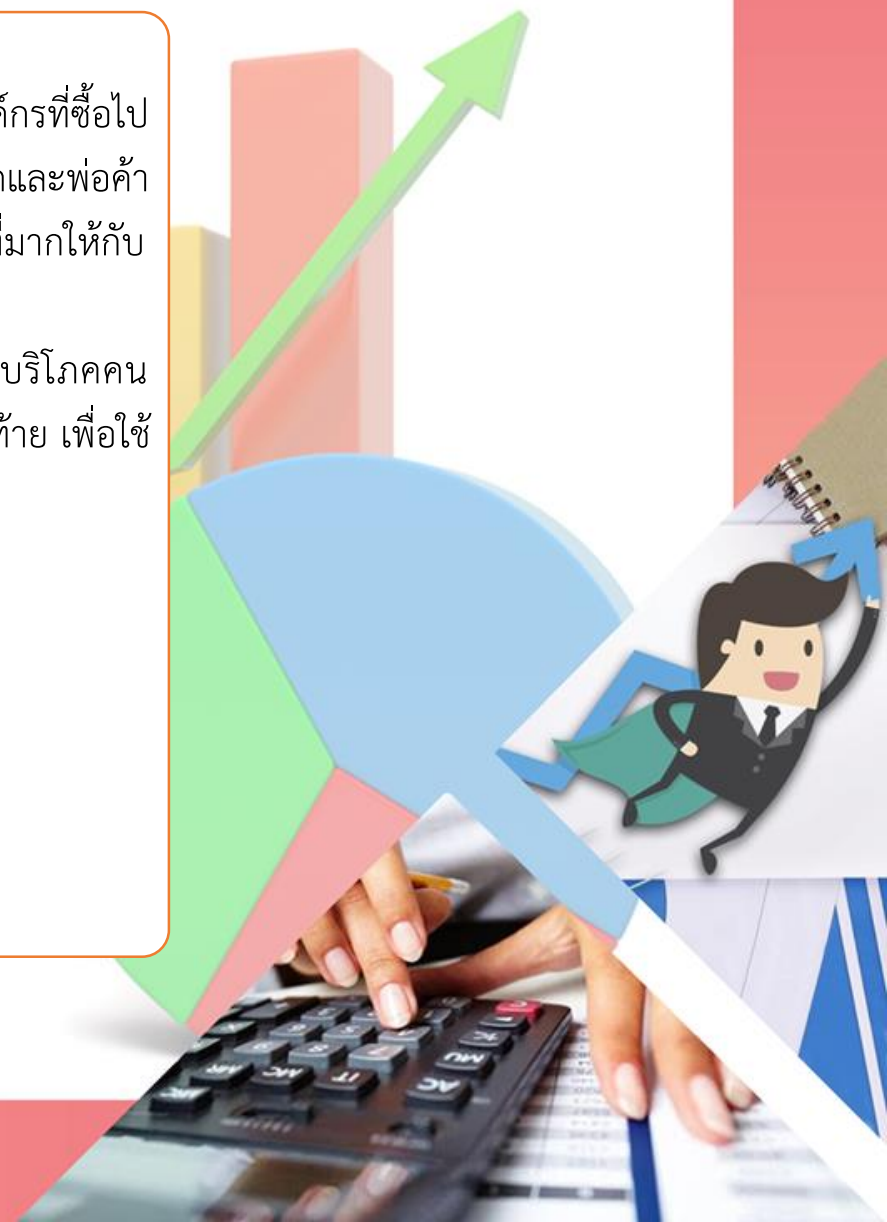

ความหมายและประเภทของธุรกิจ

2. ธุรกิจการค้า หรือพาณิชย์กรรม ได้แก่ ธุรกิจการค้าส่ง และธุรกิจการค้าปลีก ดังนี้

2.1 ธุรกิจการค้าส่ง (Wholesaling) หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือบริการให้กับองค์กรที่ซื้อไปเพื่อการขายต่อหรือเพื่อใช้ในทางธุรกิจหรือ หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดของบุคคลหรือองค์กรที่ขายสินค้าให้กับพ่อค้าปลีกและพ่อค้าคนอื่นๆ และ/หรือขายให้กับผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม ผู้ใช้ที่เป็นสถาบันและผู้ใช้ทางธุรกิจ แต่ไม่ได้ขายสินค้าในปริมาณที่มากให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย

2.2 ธุรกิจการค้าปลีก (Retailing) หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือบริการให้กับผู้บริโภคคนสุดท้ายเพื่อนำไปใช้ส่วนตัว หรือหมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือบริการโดยตรงแก่ผู้บริโภคคนสุดท้าย เพื่อใช้ส่วนตัวและไม่ใช้เพื่อธุรกิจ

ความหมายและประเภทของธุรกิจ

3. ธุรกิจบริการ (Service) หมายถึง ธุรกิจที่ใช้พนักงานบริการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ที่เป็นธุรกิจให้บริการมีอยู่หลายชนิด เพราะใช้เงินลงทุนไม่สูงมาก แต่ต้องอาศัยแรงงานและฝีมือของบุคลากร เช่น ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านซักรีด สำนักงานบัญชี และกฎหมาย ร้านเสริมสวย เป็นต้น

ความหมายและประเภทของธุรกิจ

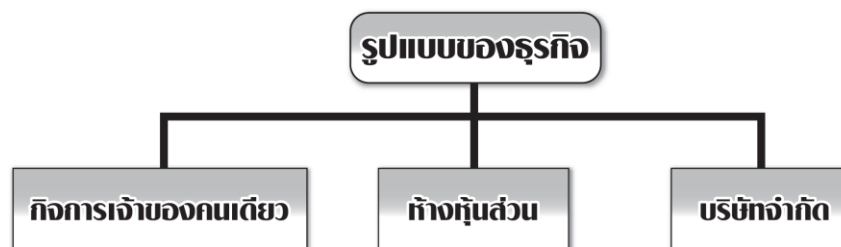

รูปแบบของธุรกิจ

รูปแบบธุรกิจ (Business Model) คือแนวทางที่ฝ่ายบริหารใช้ในการที่จะกำหนดความสามารถในการแข่งขันเพื่อกำหนดรูปแบบการนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้และโครงสร้างต้นทุนที่ทำให้เกิดกำไร รวมไปถึงสามารถสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตสินค้าและบริการนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบของธุรกิจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. กิจการเจ้าของคนเดียว (Single Proprietorship)
2. ห้างหุ้นส่วน (Partnership)
3. บริษัทจำกัด (Limited Company) หรืออาจจะตั้งเป็นบริษัทมหาชนจำกัดก็ได้

หมายเหตุ : คำว่า “รูปแบบของธุรกิจ” นั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะใช้คำว่า “รูปแบบองค์กรธุรกิจ”

กิจการเจ้าของคนเดียว

กิจการเจ้าของคนเดียว (Single Proprietorship) คือ กิจการที่มีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของหรือลงทุนคนเดียว ควบคุมการดำเนินงานเองทั้งหมด เมื่อประสบผลสำเร็จมีผลกำไรก็จะได้รับผลประโยชน์เพียงคนเดียว ถ้าขาดทุนก็ต้องรับผิดชอบเพียงคนเดียว

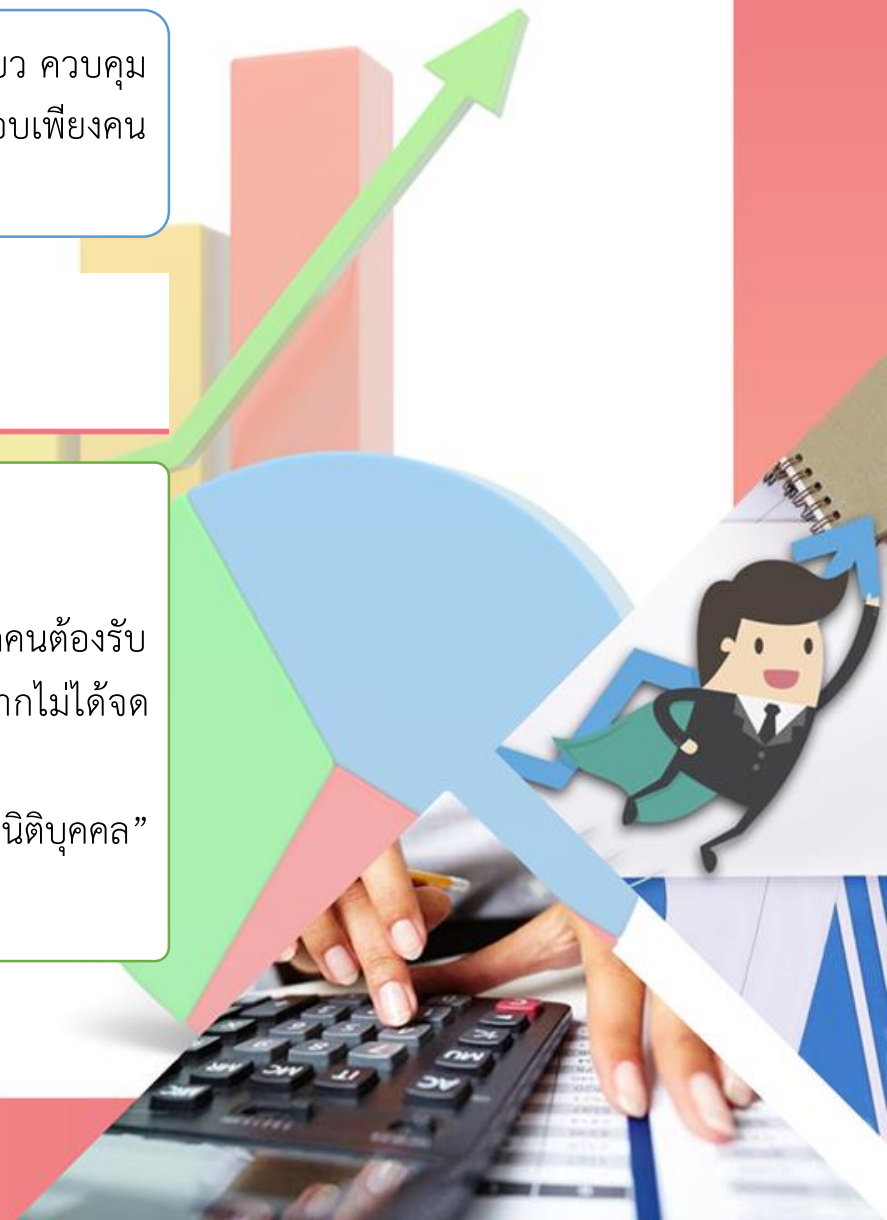
ห้างหุ้นส่วน

ห้างหุ้นส่วนมี 2 ประเภท คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ และห้างหุ้นส่วนจำกัด

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Ordinary partnership) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน ไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีหุ้นส่วนจำกัดเพียงคนเดียว โดยทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดจำนวน เรียกว่า “หุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบ” หากไม่ได้จดทะเบียนจะมีลักษณะเป็นบุคคลธรรมดา

1.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและมีชื่อเรียกว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล”

ห้างหุ้นส่วน

2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited partnership) คือห้างหุ้นส่วนที่มีหุ้นส่วน 2 จำพวก คือ

(1) จำพวกจำกัดความรับผิด ได้แก่ หุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งรับผิดจำกัดเพียงจำนวนเงินที่ตนรับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วนเท่านั้น

(2) จำพวกไม่จำกัดความรับผิด ได้แก่ หุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งรับผิดในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน

ห้างหุ้นส่วนจำกัดจะแตกต่างกับห้างหุ้นส่วนสามัญตรงที่หุ้นส่วนหนึ่งคนหรือมากกว่าจะรับผิดชอบต่อหนี้สินที่เกิดขึ้นของห้างโดยจำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนจำกัดยังมีเงื่อนไขคือ

ก. ต้องมีหุ้นส่วนที่เป็นหุ้นส่วนสามัญ คือรับผิดชอบในวงเงินไม่จำกัดอย่างน้อยหนึ่งคน

ข. ชื่อของห้างหุ้นส่วนจำกัดจะเป็นชื่อเดียวกับชื่อของกิจการหรือไม่ก็ได้

หน้าที่ของห้างหุ้นส่วน

ห้างหุ้นส่วนต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย และจัดทำบัญชีประจำปียื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัดแล้วแต่กรณี ภายใน 5 เดือนนับแต่วันปิดรอบปีบัญชี แม้ว่าจะยังมิได้ประกอบกิจการก็ตาม มิฉะนั้นจะมีความผิดปรับไม่เกิน 50,000 บาท

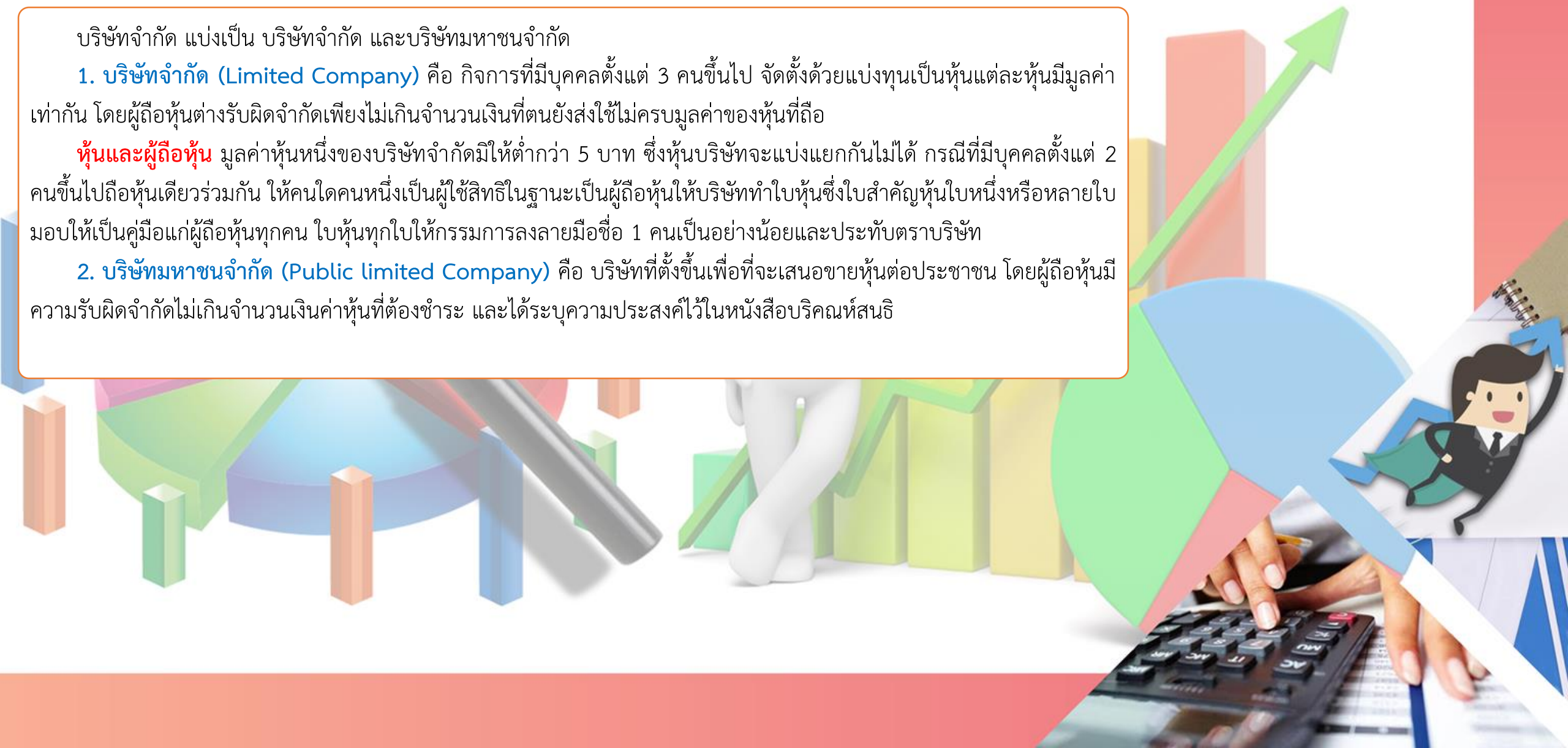
บริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด แบ่งเป็น บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด

1. บริษัทจำกัด (Limited Company) คือ กิจการที่มีบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จัดตั้งด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ถือ

หุ้นและผู้ถือหุ้น มูลค่าหุ้นหนึ่งของบริษัทจำกัดมีให้ต่ำกว่า 5 บาท ซึ่งหุ้นบริษัทจะแบ่งแยกกันไม่ได้ กรณีที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปถือหุ้นเดียวร่วมกัน ให้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้ถือหุ้นให้บริษัททำใบหุ้นซึ่งใบสำคัญหุ้นใบหนึ่งหรือหลายใบมอบให้เป็นคู่มือแก่ผู้ถือหุ้นทุกคน ใบหุ้นทุกใบให้กรรมการลงลายมือชื่อ 1 คนเป็นอย่างน้อยและประทับตราบริษัท

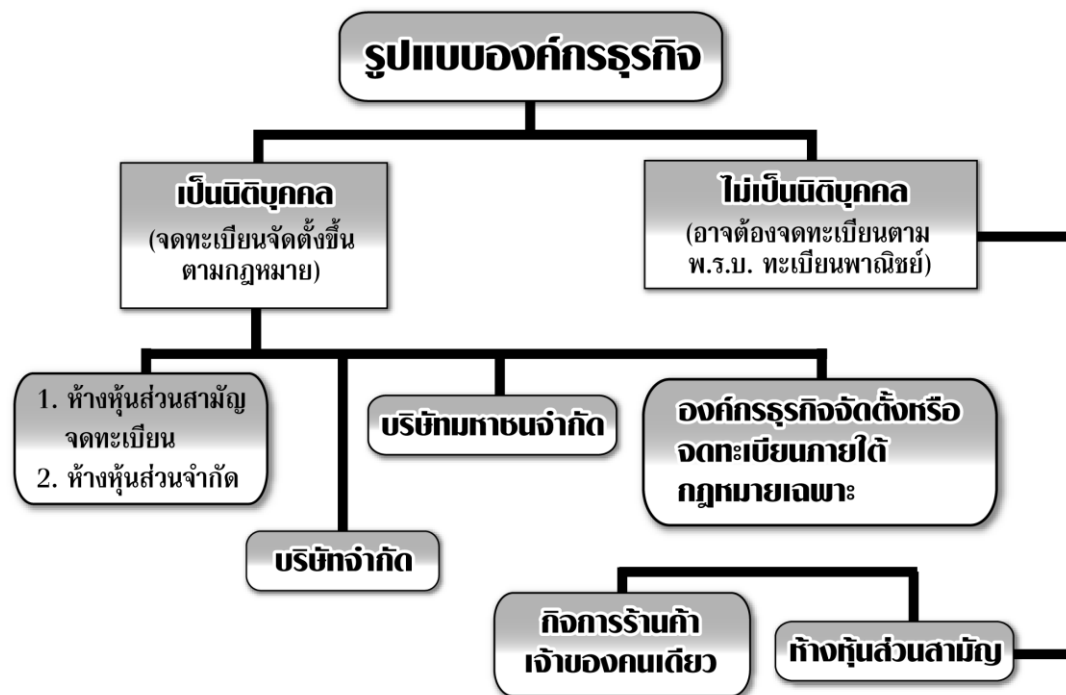
2. บริษัทมหาชนจำกัด (Public limited Company) คือ บริษัทที่สร้างขึ้นเพื่อที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ และได้ระบุมูลค่าความประสงค์ไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ

บริษัทจำกัด

สรุปได้ว่ารูปแบบธุรกิจดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถแสดงเป็นแผนภูมิตามกรมพัฒนาธุรกิจการค้าดังต่อไปนี้

อ้างอิง : รูปแบบองค์กรธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า